

Lausuntopalvelu OPH

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Helsinki

9.6.2021

OPH-1667-2021

Tehyn lausunto ammatillisten perustutkintojen yhteisistä tutkinnon osista

Tehy ry lausuu yhdessä yhteistyöjäsenjärjestöjen (Slal, SSL) kanssa ammatillisten perustutkintojen yhteisistä tutkinnon osista. Ammatillinen perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista ja yhteisistä tutkinnon osista. Yhteiset tutkinnon osat ovat viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattisluonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta- ja työelämäosaaminen. Yhteiset tutkinnon osat ovat kaikissa perustutkinnoissa samanlaiset. Muutoksen tavoitteena on yksinkertaistaa ja selkeyttää tutkinnon perusteiden sisältöä ja parantaa perusteiden käytettävyyttä. Tarkoituksena on, että kaikki ammatilliset perustutkinnot muuttuisivat 1.8.2022 siten, että uudistetut yhteiset tutkinnon osat tulisivat tällöin voimaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä osaamistavoitteet ovat tarkoituksenmukaiset.

Alakohtaisuuden maininta voisi olla hyvä, koska se on useimmille opiskelijoille motivoiva osatekijä opiskelussa. Ammatilliseen koulutukseen hakeutuvilla voi yksi syy olla, että he haluavat nimenomaan opiskella konkreettisesti ammattiin liittyviä asioita ja ymmärtää, miksi niitä tarvitaan työelämässä juuri kyseisessä ammatissa. Nyt alakohtaisuuden huomioiminen opetuksessa jäänee koulutuksen järjestäjän vastuulle tuoda alakohtaisuus konkreettisesti esille arvioinnin toteuttamissuunnitelmissaan. Edelleen on syytä hyödyntää työelämätoimikuntien osaamista niiden arvioinnissa.

Kokonaisuutena näyttäisi siltä, että osaamistavoitteet ja niiden arviointi olisi yhteneväinen lukion tavoitteiden kanssa. Tämä on tärkeää erityisesti jatko-opintokelpoisuuden näkökulmasta. Tosin viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä opintojen laajuus ammatillisessa koulutuksessa huomattavasti lukio-opintoja suppeampi. Tällä voi olla merkitystä jatko-opintoihin hakeuduttaessa. Siksi opinto-ohjauksessa on tärkeä selvittää opiskelijoille millaista äidinkielen osaamista korkeakouluopinnot edellyttävät, jotta niissä voi menestyä.

Matemaattis-luonnontieteelliset osaamistavoitteet ovat todella laajat suhteessa

osaamispisteisiin. Varsinkin kun on hyvinkin tavanomaista, että lähihoitajakoulutukseen hakeutuu opiskelijoita, joille juuri matematiikka on tuottanut perusopetuksessa vaikeuksia. Peruskoulun päättäneellä saattaa olla todistuksessa matematiikan arvosana kuusi, ja ammatillisissa opinnoissa selviää, ettei opiskelija osaa kerto- tai jakolaskua eikä prosenttilaskuja. Siksi olisi erityisen tärkeää, että osaamistavoitteet kohdentuisivat ensisijaisesti peruslaskutoimituksiin. Niillä opiskelija selviää myös sosiaali- ja terveystieteiden korkeakouluopinnoista. Alakohtaisuutta ei mainita tässäkään kokonaisuudessa, joten sen hyödyntäminen jäänee koulutuksenjärjestäjän vastuulle ja huomioitavaksi arvioinnin toteuttamissuunnitelmissa sekä työelämätoimikuntien laadun varmistamistyön varaan.

Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen on laaja kokonaisuus. Osaamistavoitteet on kuvattu konkreettisesti ja ovat kannatettavia. Tosin monin paikoin tavoitteet ovat sellaisia, mitä opiskelija osoittaa työpaikalla tapahtuvassa opiskelussa ja myös ammatilliset tavoitteet ovat samansuuntaisia. Onkin syytä arvioida, onko päällekkäisyys tarkoituksenmukaista.

Arviointikriteerit ovat yleisellä tasolla ja arvioinnin luotettavuuden näkökulmasta opettajalla on velvollisuus avata ne opiskelijoille jakson alussa konkreettisin esimerkein siitä, millaista toimintaa, suorituksia ja osaamista kukin arvosana edellyttää. Vuorovaikutuksen arviointi ei ole tarkoituksenmukaista esimerkiksi matemaattisessa osaamisessa. Fokus pitää olla laskutaidoissa, vaikka vuorovaikutus on erittäin keskeistä juuri sosiaali- ja terveystalalla. Vuorovaikutusta arvioidaan monipuolisesti esimerkiksi ammatillisissa aineissa.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä seuraavien Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa: Suomen Lastenhoitoalan Liitto, Suomen sairaanhoitajaliitto.

Helsinki 9.6.2021

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kirsi Coco, koulutuspoliittinen asiantuntija, Tehy ry, kirsi.coco@tehy.fi, p. +358408215057